

MAGYAR LAJKA

T. Ném. u. BUDAPEST

X. évfolyam, 70 (2631) sz.

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 27

II. Péter jugoszláv király átvette a hatalmat

A kormányzótanács lemondott. — Nemzeti egység-kormány alakult Szimovics Dusán vezérkari főnök vezetésével

Macuoka japán külügyminiszter üzenete a német néphez: „A japán nemzet veletek lesz az örömben és szenvedésben”

A nap elsősorban való nagy eseménye Macuoka japán külügyminiszter Berlinbe érkezése, s ott a német néphez intézett kiáltványa. A kiáltvány tele van olyan határozottsággal, melyet a legszélesebb és legmélyebb népretegek is megértenek. És megértik belőle a bizonyosságot, hogy Távolkelet világhatalma ott van egész lelkével, egész elhatározottságával, s világhatalmának egész fölserelésével a Berlini és Róma szövetségében. Együtt akarják a világ új rendjét, s a világhatalom megosztásának új és igazságos egyensúlyát, mely népi alapon és népi életterek egyetemesével hatályon kívül helyezi a pénz hatalom eddigi rabszolgáitó világhatalmát.

Nagyon világos és nagyon súlyos szavak a Macuoka kiáltványában azok, melyek arról szólnak, hogy a japán nemzet nemcsak az örömben, de a szenvedésben is egy lesz az európai új rend népeivel. Ez a nagy világháború vállalása mindvégig minden eshetőséggel szemben, nemcsak a jósorsban, de akkor is, ha balsorssal kell megbirkózni. Ez a kitarítás vállalása mindaddig, míg az új rend fölépül és megerősödik a világon. Ime az acélos erejű körvonalazás a Macuoka szavaiban: „Nem maradunk mögöttetek hűségben, bátorságban és szilárd elhatározásban, hogy a világot új rend alapján fölépítsük.”

Ezek a kijelentések még súlyosabb jelentőséget kapnak, ha elgondoljuk, hogy Macuoka akkor tette ezeket, mikor már Moszkvával is tárgyalt a japán-orosz külpolitika összhangjáról.

A másik nagy esemény a mai napon egy másik kiáltvány; az, amelyiket Péter jugoszláv király intézett országának népeire. A kiáltvány bejelenti az eddigi kormányzó herceg megértő visszalépését az ország fölötti hatalom vezetéséből, s egyúttal a király hatalomba lépését, hogy országa egységét a mai súlyos helyzetben összerakta. A kiáltvány a hadsereg és a haditengerészet föltétlen csatlakozását is jelzi. A legfőbb hatalom kezelésében így beállott változás világosan a hadsereg erőinek föllépését jelenti, de nem zavartkeltő irányban,

hanem éppen ellenkezőleg: az eddigi konszolidáció megőrzésére.

Jugoszlávia aláírta a tengelyhatalmakhoz való csatlakozását. Ezt az irányt az ország olyan rétegei kívánták, melyek a szerb, horvát és szlovén nép államszövetségének a megőrzését elsősorban szükségnek tartják. Vannak azonban szerb részen túlzók, melyek utcai hangulatot is tudnak szítani, hogy a többi társnépet az országvezetésből hátraszorítsák. Ennek a hangulatnak a fölerősítésével az igyekezett dolgozni az angol propaganda, mikor fölrajzolta a német behatolás veszélyét. Már a hadseregbe is be akarták vinni ezt a propagandát. De a tengelyhatalmakhoz való csatlakozás mégis megtörtént, s a belgrádi kormány képviselője küllő-

nösen kihangsúlyozta, hogy Jugoszlávia a maga közgazdasági érdekeit csak a tengelyhatalmakkal együttműködésben tudja jól szolgálni.

A kiáltványozó király új kormányában a hadsereg vezérkari főnöke lett az elnök, helyettes elnökként megmaradt Macek, a horvátok vezére, s az előbbi kormány gazdasági miniszterei is mind helyükön maradtak. Ez az összeállítás világos jelzése annak, hogy a hadsereg és az ország vezetői vezetői pártjai összefogtak az eddigi szerb-horvát-szlovén állam-egységnek, s a tengelyhatalmakkal összefüggő közgazdasági politikának a megvédésére és föntartására. Az ilyen irányban való további kialakulás az első határozott föllépés után egyre erősödő bizonyossággal várható.

Péter király kiáltványa a jugoszláv néphez

Belgrádból jelentik (Avala.): A félhivatalos Avala hírszolgálati iroda jelenti, hogy Öfelsége II. Péter király

ma délelőtt a következő kiáltványt intézte a néphez:

— Szerbek, horvátok, szlovének! Ebben a népköze nézve súlyos pillanatban elhatároztam, hogy kezembe veszem a királyi hatalmat. A kormányzótanács tagjai megértették elhatározásom helyességét és maguktól, haladéktalanul lemondottak. Hűséges hadseregem és haditengerészetem azonnal rendelkezésemre bocsátotta magát. Felhívok minden szerbet, horvátot, szlovént, tömörüljenek a trón körül. Ez a legbiztosabb mód a belső rend és a külső béke biztosítására. Szimovics Dusán hadtestlábarnoknak megbízást adtam új kormány megalakítására. Istenbe és Jugoszlávia jövőjébe vetett hittel, felhívok mindenkit, teljesítse kötelességét a király és a haza irányában. II. Péter.

A japán nép szive a német nemzetért dobog ebben a harcban

Berlinből jelentik: (NTI) Macuoka japán külügyminiszter a következő üzenetet intézte a német néphez:

A háromhatalmi egyezmény valósággá vált és a japán nemzet most veletek lesz az örömben és szenvedésben. A japán nép feltétlenül hisz a Führer nagyságában és a német nép kimagasló tulajdonságaiban. Nem maradunk mögöttetek hűségben, bátorságban és szilárd elhatározásban, hogy a világot új rend alapján építsük fel. Nekünk a jövőben kell élnünk és nem a múltban. Előre kell tekintenünk és nem hátrafelé. Népköze bizik abban, hogy a német nép is hűséggel viseltetik a háromhatalmi egyezmény és célja iránt. Aligha szükséges hozzátennem, hogy népköze szive a német nemzetért dobog a most folyó harcban és a japán nép imádkozik azért, hogy a vitéz német nép ereje és bátorsága gyors győzelemre vezesse ügyünket. A német és az olasz kormány meghívására érkeztem ide és remélem, hogy a két országban tett látogatástól tanulhatok, belőle hasznot húzhatok úgy, hogy még nagyobb mértékben hozzájárulhatok a szövetséges nemzetek szorosabb együttműködéséhez.

Berlinből jelentik (NTI): Macuoka japán császári külügyminiszter szerdán délután hat órakor Berlinbe érkezett. Az ünnepélyesen feldíszített Anhalti-pályaudvaron a birodalmi külügyminiszter a legszívélyesebben üdvözölte Macuoka külügyminisztert. Az üdvözlés után a fellobogozott zászlók vonult el a gépkocsisor, mi alatt a berliniek tizezerszámra sorakoztak fel és az előkelő japán vendéget rendkívül melegen üdvözölték.

Macuoka feltűnő nyilatkozata a „zseniális és ördögi” egyezményről

Rómából jelentik (MTI): Macuoka külügyminiszter útközben Berlin felé fogadta az olasz újságírókat. A Popolo di Roma munkatársa ezt a kérdést vetette fel:

— Mi Japán magatartása Roosevelt legutóbbi beszéde után?

Macuoka a következőket jelentette ki:

— Nem hallottam Roosevelt beszédét, mert amikor elmondotta, útközben voltam. Mint német barátaimtól hallottam, ő a hármás egyezményt zseniálisnak és ördögi egyezménynek mondta. Tényleg zseniális, mert korlátozni akarja a háború területét, de ördögi abban az értelemben, hogy ha Roosevelt részt akar venni a jelen háborúban, mert akkor az egyezmény a jelen háborút világháborúvá alakítja át. Ha azonban Roosevelt nem akar belépni, akkor az egyezményt nem lehet ördögnek nevezni. Japán magatartását a hármás egyezmény záradékai határozzák meg. Belső történelmének, Japán betartja kötelességeit.

Macuoka végül baráti szavakat intézett Olaszország felé. Hangsúlyozta, hogy örömmel készül küszöbön álló római látogatására.

Beismerő vallomások a Belgrádra gyakorolt angol-amerikai nyomásról

Stockholmból jelentik (Német Távírási Iroda): Butler államtitkár szerdán az alsóházban a következőket jelentette ki:

— Amikor úgy látszott, hogy a jugoszláv kormány rövidesen csatlakozik a háromhatalmi egyezményhez, a brit követ a jugoszláv kormánynak megvárta magát. E jelek miatt

a brit kormányt kellemetlenül érintette az az értesülés, hogy a jugoszláv állam a csatlakozás aláírásával nemcsak semleges magatartásával hagy fel, hanem nyilvánvalóan belép Nagybritannia ellenségei sorába.

Washingtonból jelentik (Német Távirati Iroda): Sumner Welles államtitkár kedden a sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában beismerte, hogy az Egyesült Államok az utolsó hetekben közvele diplomáciai lépéseket tettek, hogy Jugoszláviát viszszerítsák a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozástól. Amerika belgrádi követe az Associated Press szerint, négy héttel ezelőtt megbeszélte, hogy a washingtoni kormány álláspontját Belgrádban kellően megvilágítsa. A követ több politikussal tárgyalt és hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok minden nemzetet

megsegít, amely hajlandó önmagát megvédeni. Egész vasárnapig folytatta a tárgyalásait, amíg ismertté nem vált a belgrádi kormány végérvényes elhatározása.

Belgrádból jelentik (Avala): Az Avala irodát felhatalmazták illetékes helyen, hogy a leghatározottabban cáfolja meg azokat a célnatosan terjesztett híreket, amelyek azt állítják, hogy Jugoszláviában nyilvános tüntetés volt a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozás ellen. E hírekkel ellentétben nemcsak teljes nyugalom van Jugoszláviában, hanem a jugoszláv közvélemény bizalommal viselkedik ama tényezők iránt, amelyek e komoly időkben az állam ügyeit irányítják. Jugoszlávia a legutóbbi külpolitikai aktust teljes megértéssel és helyesléssel fogadta.

ország feltétlen bizalmára számíthat. Az Uj Nemzedék írja: Péter jugoszláv király 1923 szeptember 26-án született, és így szeptemberben tölti be 18-ik évét. Gondos nevelésben részesült. Szellemi téren főleg a nyelv-ismerekek terén tűnt ki. Két évvel ezelőtt kitüntetéssel letette az érettségét. Igen gondos katonai kiképzést is nyert.

Mint a Mai Nap írja, a lap mai belgrádi telefontudósítása elmaradt, mert a Budapest és Belgrád közötti vonalzvart lapzártáig nem sikerült megszüntetni.

Tisztán belpolitikai kérdés a jugoszláv kormányváltás.

Belgrádból jelentik: (MTI. Avala.) A jugoszláv kormányváltás tisztán belpolitikai kérdés és nem külpolitikai. A jugoszláv nép az utóbbi napokban egyhanguan kifejezésre juttatta, hogy a kormányt nem tartja megfelelőnek. A jugoszláv nép kifejezte azt az akaratát, hogy alakítsák meg a nemzeti egység kormányát, amely tökéletesen megfelel a nép igényének. A jugoszláv állam vezetésében csütörtökön bekövetkezett változásnak ez a pontos értelmezése. Ez a változás az egész ország jóváhagyásával történt.

Tisztán belpolitikai kérdés a jugoszláv kormányváltás

Átvették tárcájuk vezetését az új kormány tagjai

Belgrádból jelentik (MTI.): A belgrádi rádió ma reggel bejelentette, hogy a kormány és a Kormányzótanács lemondott, utána pedig felolvasta II. Péter király kiáltványát.

Belgrádból jelentik (Avala): II. Péter király kiáltványának közzététele után a kormány a következőképpen alakult meg:

Miniszterelnök: Szimovics Dusán hadtestparancsnok, első helyettes miniszterelnök: Macsek, második helyettes miniszterelnök: Jovanovics, külügyminiszter: Nincsis Moncsilov, Belügy: Budiszavljevics, Pénzügy: Sutelj, Hadügy: és hadilengérszet: Ilics Boguljov, hadtesttábornok. Igazságügy: Markovics, Közkutatás: Trifunovics, Közlekedésügy: Jevtics, Kereskedelem és iparügy: Andress, Erdő- és mezőgazdaságügy: Kulenovics, Földművelésügy: Csuvrilovics, Közmunkaügy: Kulevec. A kormány tagjai Péter király előtt mondják el a hivatalos esküt.

Belgrádból jelentik (Avala): Szimovics a politikai élet vezetőivel folytatott tanácskozás alapján alapította meg kormányát. Az új miniszterek azonnal átvették tárcájuk vezetését.

Belgrádból jelentik (Avala): A Szimovics elnöklété alatt megalakult új

kormány az ország valamennyi pártjának vezetőit, magában foglalja. Mint a nemzeti egység kormánya, amelyben a jugoszláv nemzet minden népe képviseletet nyer, az egész

Angolellesenes európai öntudat alakult ki

Ujabb államok csatlakoznak még a hármass egyezményhez

Rómából jelentik (Stefani): Politikai körökben a világsajtó megjegyzéseit a jugoszláv csatlakozással kapcsolatban a következőkben állapítják meg:

Anglia újabb csatát vesztett. Most már nyilvánvaló, hogy egész Európa érzése mennyire ellentétes Anglia érdekeivel. Egy angolellesenes európai öntudat alakult ki, amely az európai szárazföld új történelmének mozgató ereje lesz.

A háromhatalmi egyezményhez újabb államok fognak csatlakozni.

Az, hogy Jugoszlávia Roosevelttel

széde után csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez, világosan mutatja, hogy a demokrata blokknak semmilyen hatása nincs és Európa nem ismeri el azt, hogy Amerika beavatkozhat európai ügyekbe. Európa népei tisztában vannak azzal, hogy sorsuk attól függ, lesz-e elegendő életterük és azon vannak, hogy azt megszerezzék. Lloyd George és Wilson emlékei még élnek Európa emlékezetében. Anglia katonát követel Európától, hogy Angliáért harcoljanak. A tengely arra kéri Európa népeit, hogy segítsenek a biztonság és a jólét megteremtésében. Anglia most keresen másutt életlehetőségeket. Afrika Európához tartozik.

Angliának nem marad más hátra, min hogy összeolvad más angol nyelvű népekkel és birtokává válik Észak-Amerikának, ugyanolyan körülmények között, mint ahogy Kanada Anglia birtoka ma.

Berlinből jelentik (NTI.): A külügyminiszterhez közelálló körökben nem titkolják, hogy Jugoszlávia csatlakozása a háromhatalmi egyezményhez, nemcsak diplomáciai, hanem harcászati vereséget is jelent Anglia számára. A Bécsből Berlinbe utazó külügyminiszter vonalában hangoztatták, hogy a jugoszláv államférfiak, noha Anglia részéről zavarási kísérletek történtek, bátor elszántsággal csatlakoztak a német arcvonalhoz és ezzel zárt egységgé tették Délkelet-Európát a német kezdeményezés számára. A német külügyminiszter környezetében annak a ténynek tulajdonítanak nagy jelentőséget, hogy a délkelet-európai hagyományos világszárak a szárazföldi politika szilárd pillérévé vált.

Többórás megbeszélés Ribbentrop és Macuoka között

Berlinből jelentik: (NTI) Ribbentrop birodalmi külügyminiszter csütörtökön délelőtt megbeszélésen fogadta Macuoka külügyminisztert. A megbeszélés szívélyes légkörben folyt le. A több óra hosszútartó megbeszélés folyamán teljes egyetértés mutatkozott mind azokban a kérdésekben, amelyeket a hármass egyezményből és a német olasz-japánegyezményekből adódnak

Ülést tartott a képviselőház

A Magyar Távirati Iroda jelenti. A képviselőház mai ülését Tasnády Nagy András elnök nyitotta meg. Közölte a miniszterelnök átiratát a kivételes hatalom meghosszabbítása tárgyában. Ezután a felsőház elnökének átiratát ismertette. Majd Salkovszky Jenő felvidéki képviselő a Ház elnökéhez intézett levelét ismertette, amelyben lemondott képviselői megbízásáról. Ismertette az elnök az ügyészség átiratát Kovarcz Emil és Gruber Lajos elítéléséről. Vitéz Zerinyi Szilárd a mentelmi bizottság jelentését terjesztette elő. Papp Elemér a pénzügyi bizottság előadóként a pénzügyi bizottság jelentését ismertette. Ezután az igazságügyminiszter beterjesztette a közállatás érdekében veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló törvényjavaslatot, melynek tárgyában kimondották a sürgősséget. Gál Csaba, Lill János és Matolcsy Máttyás bejelentették, hogy megsértették mentelmi jogukat. Matolcsy bejelentésekor a bejelentést a nyilaskeresztes párt oldalán nagy zajjal fogadták. Az elnök napirendi indítványára úgy határozott, hogy legközelebbi ülésüket holnap tíz óra körül tartják. Az ülés háromnegyed egy órakor ért véget.

Teleki minisztereinek Szatmárnémetiben

Budapestről jelentik: (MTI) Gróf Teleki Pál miniszterelnök szerdán este a Lél motorossal Szatmárnémetibe utazott, ahol, mint a Szatmár vármegye törvényhatósági bizottságának tagja részvesz a vármegye törvényhatósági bizottságának csütörtöki közgyűlésén.

Különvonatok az Országos Mezőgazdasági Kiállításra

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár alkalmából a jelenleg közlekedő személyszállító vonatokon kívül a következő mentesítő, illetve különvonatok közlekednek:

Budapest Keleti pályaudvarra érkezik március 28, 30 és április 4-én Besztercéről—Dés, Zsibó, Nagykároly, Debrecen, Szolnok, Ujszászon át a 409b/II sz. személyvonat érkezik 14 órakor. — Ezek a vonatok Besztercéről már az előző napokon 17 óra 45 perckor indultak.

Március 28, 29, április 1 és 3-án Kolozsvárról az 501/II. sz. személyvonat érkezik 23 óra 35 perckor. Kolozsvárról indul 5 óra 40 perckor.

38.500 tonna hajóteret pusztított el egy nap alatt a német lég.erő

Berlinből jelentik: (NTI) A véderő fő parancsnokság jelenti:

Német és olasz gépesített csapatok március 24-én reggel hosszabb harc után megszállták El Aggeilat a Sirtis öbölben és kelet felé visszavetették az ellenséget. A légi erő egyre nagyobb hősiességgel folytatta a harcot a brit kereskedelmi hajók ellen. Mint már közöltük, német repülőgépek szerdán az Atlanti óceánon és a Femsze torkolatában 31 ezer 300 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el. Hatezer tonna hajóteret súlyosan megrongáltak. Kiegészítő jelentések szerint ezenkívül a Faroer szigetek közelében bombatalálatokkal elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót 7000 tonna ártartalommal. Ezzel szerdán összesen 38.500 tonna ellenséges kereskedelmi hajóteret semmisítettünk meg. A legújabb támadások során sikerült továbbá az Anglia körüli tengervízioldalon mintegy 44.000 tonna hajóteret súlyosan megrongálni. A

Földközi tengeren német repülőgépek Krétától délkeletre súlyos találatokat értek el egy ellenséges hajókaravánhoz tartozó két nagyobb szállítóhajón, noha a hajók teljes légvédelmet fejtettek ki. Délanglia felett végzett fegyveres felderítés során három korszerű gyártelepet támadtunk meg. Két repülőgép mély támadással földön álló gépeket bombázott. Egy délangliai kikötő ellen intézett támadás következtében egy nagyobb üzemben robbanások és tüzek keletkeztek. Egy német felderítő gép Délanglia felett öt brit vadással folytatott légi harcban lelőtt két ellenséges repülőgépet. A német gép elérte a hazai kikötőt, bár komoly sérüléseket szenvedett. Az ellenség sem éjjel, sem nappal nem repült a birodalom területére fölé. Két német gép nem tért vissza.

Olasz hivatalos hárterj jelentés szerint az Atlanti óceánon egy olasz tengeralattjáró 2, összesen 12500 tonnát kitevő hajóteret süllyesztett el.

Zetelaki Szabó Endre halála

Most érkezett meg hozzánk a szomorú jelentés Udvarhely vármegye egyik nagyérdemű főújszövetségének, zetelaki Szabó Endre tiszteletbeli főjegyzőnek a halálesetéről. Életének 61-ik évében halt meg hosszú és nehéz szenvedés után. Egyike volt azoknak, akik a világháború előtti és alatti magyar közigazgatásban a legkiválóbb szolgálatokat teljesítették. Súlyos munkát végzett akkor, mikor az 1916-iki román betörés idején Udvarhely megye területén a hadi szempontból értékes vagyoni javak elszállítását intézte a vármegyei és katonai hatóságok megbízottjaként. Hogy pár nap alatt ezek a javak gyorsan megmenthetők voltak, abban igen nagy érdeme volt neki. Mikor 1919-ben a román megszálló hadsereg a magyar közigazgatást idő előtt romanizálni akarta, az akkori megyei tisztikar ennek ellenállott. Ebben az ellenállásban is lelkes buzgósággal részt vett Szabó Endre is így az ellenállás többi vezetőjével együtt őt is börtönbe hurcolták. Később a román uralom alatt még egy pár évre visszatérhetett a megyei szolgálatba. Pár évvel ezelőtt nyugalomba vonult. Nagyon lesújtotta felesége váratlan halála, s csak kisleánya, Márta nevelésében talált vigasztalást. Most megváltotta a halál. Zetelaki Szabó Gerelynek, Udvarhely megye egykori királybírójának volt a fia. Kisleányán, Szabó Mártán és jó anyósán, özv. Avéd Jánosnén kívül ennek a királybírói családnak a leszármazói állottak körül elsősorban az elhalt főjegyző koporsóját. E leszármazók között van Szabó Dénes postamester és családja, özvegy Haberstumpf Károlyné Szabó Anna és családja (ebben a családban Vitéz Bethlenfalvy Károly ezredes, a honvédekadémia tanára), Szabó Lajos földbirtokos és családja, Szabó Nándor nyugalmazott főszolgabíró és családja, özv. Homolay Józsefné Szabó Zsuzsa és családja, s Szabó Gábor földbirtokos és családja. A közeli hozzátartozók között Udvarhely megye és Székelyudvarhely város népe is ott van az elhunyt főjegyző síratói között.

Felmentették a biharpüspöki-i postaberendezés elrejtőjét

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi törvényszék egyes tanácsa csütörtökön délelőtt több lopás, becsületsértés és testisértés ügyét tárgyalta, azonban az elkövetett bűncselekményeket a meg nem jelent tanúk miatt, valamint a távollévő vádlottak lakhely püspöki-üzének elrendelése címén elnapolta.

Megtartották a főtárgyalást Kelemen Péterné nagyváradi lakos ügyében, kinek veje Dragos György biharpüspöki postatisztviselő, a bevonulás előtti napokban a püspöki postaberendezést Nagyváradra szállította és itt anyósa házában rejtette el.

Kelemenné, valamint leánya Pap Jánosné tanu azt vallották, hogy ők a postaberendezést 60.000 lei garanciát vállaltak és az elrejtést jelentették volna is a magyar hatóságoknak, de a visszacsatolás első izgalmaiban a hivatalokban későbbi jelentkezésre szökölték fel.

A közzétett ügyész a vádat konkrét bizonyítékok hiányában elejtette s a vádlott jóhiszeműségét tudomásul vette. Dr. Gavallér László, az egyes tanács bírája Kelemen Péternét a vád alól felmentette s az eljárást megszüntette. Az ítélet jogerős.

Kik mentesülnek a zsidótörvény alól?

Különös esetekben a mentesség a családtagokra és az utódokra is kiterjed

A Magyar Távirati Iroda jelentése alapján lapunk más helyén közöljük a nagyfontosságú rendeletet, amely a zsidótörvényt a visszacsatolt keleti és erdélyi részekre is kiterjeszti. Mint lapzártakor jelentik, a zsidótörvény módosításai között vannak még a következő pontok is:

Amennyiben az izraelita hitfelekezetből keresztény hitfelekezetre történt áttérés 1928. évi április 22-ik napja után történt, az áttérést az 1928. évi 54-ik számú román törvény 45-ik szakasza alapján kiadott anyakönyvvezetői bizonyítvánnyal kell igazolni.

A miniszterelnök a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 30 nap alatt a törvény magyarító szakaszának utolsó bekezdésében meghatározott hatállyal mentesíthet olyan személyeket, akik a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen az elszakítás alatt a magyarság érdekében kifejtett küzdelemben súlyos kockázatot vállalva tartósan közreműködtek és ezzel kimagasló érdemeket szereztek.

A jelen rendelet hatálybalépésétől számított 90 nap alatt a törvény meghatározott hatállyal mentesíthet olyan személyeket a miniszterelnök, akik az országhoz visszacsatolt területen az elszakítás alatt a magyarsághoz hű magatartás miatt szabadságukat vagy testi épségüket kockáztatták, szabadságvesztést vagy testi bántalmat szenvedtek vagy a magyarsághoz való tartozásukat az elszakítás idejében tanúsított magatartásukkal kétségtelenül megváltották.

Április 2-án lesz Nagyvárad törvényhatósági bizottságának ünnepélyes alakuló közgyűlése

Nagyvárad. Saját tud. A városi főispán ünnepi meghívót bocsátott ki a városi törvényhatósági bizottság ünnepi alakuló közgyűlésére.

A meghívó szövege a következő: „A méltatlan rabságtól megszabadult Nagyvárad ismét elfoglalja helyét a magyar városok sorában. Szent László királyunk ősi városa a 22 éves elnyomatás alatt is öröme maradt a magyar érzésnek és gondolatnak. Most, amikor újból bekapcsolódik a nemzeti közösségbe, törhetetlen hittel és erővel akar tovább küzdeni a magyar igazság diadaláért. Nagyvárad városi törvényhatósági bizottságának alakuló közgyűlést 1941. évi április hó 2. napjának délután 5 órájára hívom egybe, amelyre a városi törvényhatósági bizottságának tagjait meghívom. A közgyűlés napján délelőtt 9 órakor a római katolikus székesegyházban, a Kőrösparti református templomban, a gr. Csáky István utcai evangélikus templomban, a görög katolikus székesegyházban és a Szent László téri görögkeleti templomban ünnepélyes szentmise, illetőleg istentisztelet lesz. Tisztelettel kérem a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy azon részt vegyen szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1941. évi március hó 24. napján.
Dr. Hlatky Endre főispán.
Társasorozat:

Társasorozat:

1. 1206—1941. évi sz. Nagyvárad thj. városi törvényhatósági bizottságának megalakulása.
2. Dr. Hlatky Endre Nagyvárad thj. városi főispánja beiktató beszéde.
3. Dr. Soós István Nagyvárad thj. városi polgármesterének beiktató beszéde.
4. Esetleges hozzászólások a bizottsági tagok részéről.
5. Javaslát vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó Ur arcképének megfestésére a közgyűlési terem részére.
6. Üdvözlő táviratok a Kormányzó Ur ötméltóságához, gróf Teleki Pál m. kir. miniszterelnök urhoz és Keresztes-Fischer Ferenc m. kir. belügy miniszter urhoz.
7. 1230—1941. évi sz. a közgyűlés, s közigazgatási bizottság és a szakbizottságok tagjainak megválasztása.
8. Himnusz.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

A pensylvániai acélműveknél gumibottal verték szét a sztrájkolókat a rendőrök

A sztrájkoló gépkocsikat borítottak fel s leráncigálták a villamosokról a sztrájkőröket

Newyorkból jelentik: (NTI) A pensylvániai Bethlehem Acélművekben a sztrájkolókat ellenállás az állami rendőrség megerősített osztagai megtörték azáltal, hogy elfoglalták a sztrájkolókat első órési vonalát és sikerült szabaddá tenni a bejáratot. Az ipartelepen több mint száz rendőr gumibottal nyomult a sztrájkolókat ellen.

A visszavonuló sztrájkolókat felborították több gépkocsit, amelyekről felté-

lezték, hogy a gyárban levő sztrájk-törőké. A sztrájkolókat magrohanták a villamosokat és leráncigálták a munkásokat.

A sztrájk oka, hogy a szakszervezet tagjai a munkáskérdések megoldásánál képviselőket akartak. Szerdán ugyanilyen okból a gyár testvérvállalatánál is vizálly támadt. Ennek következtében sztrájkveszély fenyeget.

Osszeütközés Csikágóban a rendőrség és sztrájkoló munkások között

Newyorkból jelentik: (Stefani) Chicagóban súlyos zavargások történtek. A rendőrség magrohmozta a Harvester tehergépkocsi üzemi sztrájkoló munkásait. Mintegy 30 ember megsebesült, 12 embert letartóztattak. A szakszervezetek elhatározták, hogy a 17 Harvester gyárban rokonszeny sztrájkot tartanak. A Ford munkások újra munkába álltak.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

SZÁNTAY JÁNOS kalapüzeme, Rimanóczy utcából átköltözött Bazár-épület, színház oldal. Telefon: 12-87.

Altnöder Endre műszaki tanácsos nyilatkozik az „álom-stadionról“

Hogyan illesztik be a városrendezés terveibe Várad sportéletének föllendítését?

Nagyvárad. Saját tud: Az Erdélyi Néplap és a Magyar Lapok sportrovatában már hosszú esztendőök óta állandóan felszínre tartjuk a nagyváradi atlétika s a váradi atléták szomorú helyzetét s legutóbb is néhány nappal ezelőtt Pályát a váradi atléták címen hosszabb cikket közölt a sorok írója.

Cikkeink és eddigi akcióink nem maradt visszhang nélkül, mert tegnap Altnöder Endre városi műszaki tanácsos magához kérette lapunk munkatársát és a város vonatkozó terveiről, elgondolásairól részletes, ki-merítő nyilatkozatot tett. A sportembereket, az atlétákat és az atlétikát kedvelő közönséget föltétlenül érdekli nyilatkozatát az alábbiakban ismer-
teljük:

Az atlétika nemzetnevelő hivatása

A Magyar Lapok és az Erdélyi Néplap cikkeire megadja a választ a városrendezési ügyosztálynak a sporttelepek kérdésének rendezésére vonatkozó terve. A terveket és azoknak költségvetését a polgármester rendelkezése alapján készítették el.

A város vezetősége nagyon is tudatában van annak, hogy az atlétika nagy nemzetnevelő hivatást teljesít s célja, hogy biztosítsa a nemzet egészséges testi és lelki fejlődését a tömegek sportra szoktatásával. Ez képezi egyik legfontosabb feltételét annak, hogy a nemzet a népek igazi küzdelmében képes legyen a fizikai, erkölcsi, szellemi korszerű teljesítmények maximális kitermelésére. Csak ilyen módon lesz képes a magyar nemzet megfelelni kijelölt nagy hivatásának. Elég csak Németország és Olaszország példáját szem előtt tartanunk. Eppen most a sorsdöntő napok, figyelmeztetnek arra, hogy késedelemnek nincs helye s a legsürgősebben meg kell teremteni a nemzeti építőmunka eszközeit.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy a 22 évi mulasztások pótlását most türelmetlen kapkodással és részletekben való elmerüléssel kíséreljük meg. Céltudatos előkészítéssel és előgondolással lehet megvalósítani.

345 ezer pengőre volna szükség...

Ebben a szellemben fogta fel a város vezetősége Várad sportéletének és sportjövőjének kialakulását.

A két sporttelepnek: az Erzsébet-ligeti és a Rhédey-kerti sporttelepnek tökéletes rendbehozatali terveit és

költségvetéseit a városrendezési ügyosztály el is készítette. Kerekén 345 ezer pengőt igényelne a két telep korszerűsítése, amelyből 219 ezer pengő jutna az Erzsébet-ligetre, míg 116 ezer pengő a Rhédey-kertre. De több alternatívát is dolgoztunk ki a legsürgősebb teendő és pénzügyi lehetőségek figyelembevételével.

...de 72 ezer pengő is elég volna

A legkisebb költséget igénylő terv, amely a feltétlen szükséges követelményeket valószínűleg meg, 72 ezer pengő költséget igényelne. Eszerint a terv szerint a következő munkálatokat kellene végrehajtani:

1. Az Erzsébet-ligeti sporttelepen minden igényt kielégítő öltöző 40 szálalékának fölépítése 40 ezer pengő költséggel. A pálya maradna a mai állapotában.
2. A Rhédey-kerti pályán a jelenlegi tribün és korlát kijavítása, valamint a tenisz-öltöző befejezési munkálatai 32 ezer pengő költséggel

...és nincs csak 50 ezer

Egyes sportvezetők is megelégednének ezzel a megoldással a pénzügyi nehézségekre való tekintettel: annál is inkább, mert a városi költségvetésben csak 50 ezer pengő áll rendelkezésre. A hiányzó 32 ezer pengőt kölcsönből fedeznék.

Lehet, hogy egyes sportvezetők ezt a megoldást nem fogják helyeselni, azonban figyelemmel kell lenni a pénzügyi nehézségekre. A tömegnek a sportra való szoktatását a fentvázolt munkákkal helyrehozott pályákon is el lehetne érni.

Az ismertetett terv keretét igen cél-

szerű lenne kibővíteni oly megoldással, amely szerint a Rhédey-kerti sporttelepen a pálya tökéletes rendbehozása alagsóvezéssel vízleöntve, a pálya kibővítése a tribün elbontásával, futó és ugrópályák előírás szerinti elkészítése. Ezek a többletmunkálatok 16 ezer pengő pluszt jelentenének. Ennek a programnak a kialakítását az az elgondolás is támogatja, hogy a futballisták az Erzsébet-ligeti pályán, míg az atléták a Rhédey-kerti pályán játszanának, gyakorlatoznának.

Az „álom-stadion“ is valóra váhatik

Párhuzamosan ezekkel a tervekkel egy új sportstadion tervét is elkészítették. A stadiont a Széles-utcai hid melletti volt fátalepek és a köztisztasági telep területén építenék föl. Új stadionra szükség van. Legjobban igazolja ezt a körülményt az, hogy máris 8000 tagot számlálnak azok a keresztény sportegyletek, amelyek sportpálya iránt adtak be igénylést a városhoz. A sportélet pedig most már csakis fejlődni fog s a két pálya nem lesz elég.

Eppen ezért a városrendezési tervre föltétlenül föl kell tüntetni a stadion helyét. A stadiont különben fokozatosan építenék föl és adnák át a használatnak. Megfelelő területről idejében kell gondoskodni, nehogy az alkalmas helyre időközben mást építsenek.

Az „álom-stadion“ kész terve tehát fontos eszköz ahhoz, hogy beillesse a jövőbelátó céltudatos városrendezésbe. A nagyszabású terveknek, amelyekben az új stadion terve is bennfoglaltatik, tehát igen fontos rendeltetésük van, különösen Nagyvárad város újjáépítésében. Annak a

Felhívás visszatért erdélyi Futura bizományosokhoz és őskeresztény gabonakereskedőkhöz:

A Baross Szövetségbe tömörült vidéki Futura bizományosok és őskeresztény jószított gabonakereskedők szakosztálya tolvaj hó 30-án vasárnap d. e. 10 órakor Budapesten a Baross Szövetség székházában (VIII. Múzeum utca 17 szám) tartja 3-ik évi tisztújító közgyűlését, melyen létfontosságú határozathozatal történik. Minden Futura bizományos és őskeresztény kartársamat Baross szeretettel ezennel is meghívok és kérem, hogy saját érdekükben s iveskedjenek megjelenni, illetve képviseltetésükről gondoskodni.

Juhász József sz. o. elnök
Békéscsaba

városnak az újjáépítésében, amely felbecsülhetetlen értékű és jelentős adottságokkal van megáldva. Ezeknek érvényrejuttatása csak céltudatos jövőbelátó városfejlesztési program keretében valósítható meg, különben értékük és jelentőségük elveszne s nem járulhatnak hozzá Várad igazi jellegének kidomborításához. A nagyszabású terveket ezért nem szabad lebecsülni!

Eddig tart Altnöder Endre műszaki tanácsos érdekes nyilatkozata a sportterek rendezésének kérdéséről. Örömmel közöljük a nyilatkozatot, mert végre látjuk, hogy a város sportjövőjét olyan kezek elemezzik meg, amelyek nemcsak Nagyvárad ifjúságának, hanem az egész magyar nemzetnek jövőjét is szem előtt tartják.

Ami magukat a terveket és az elgondolásokat illeti, azokhoz még lesz néhány sor tiszteletteljes hozzászólásunk. Előbb azonban megvárjuk, hogy mit szólnak sportberkekben — s főképp: mit szólnak a tervekhez az atléták?

Marjalaky Tibor

Megjelent a hivatalos lapban a zsidótörvény kiterjesztéséről szóló rendelet

Budapestről jelentik: (MTT) A Budapesti Közlöny mai száma közli a magyar királyi minisztérium 2220—1941. M. E. számú rendeletét, amely a visszacsatolt keleti és erdélyi országok területén alkalmazni rendeli a zsidótörvényt és annak összes végrehajtási rendeletét, bizonyos, a dolog természetéből folyó módosításokkal. Így új határidőket íktat a már lejárt bejelentési határidők helyébe.

1941. április 30-ig bejelentést kell tenniük mindazoknak, akik a visszacsatolt területen iparjogosi ványal vagy egyes használati jogosítvánnyal rendelkeznek,

továbbá minden munkaadónak be kell jelenteni az említett időpontig összes értelmiségi munkaköré alkalmazottját.

Tartalmaz még a rendelet szabályokat egyes, az északkeleti ideje alatt a magyarság érdekében kimagasló érdekeket szerzett egyének kedvezményben részesítéséről, továbbá az ugynevezett szombatosoknak és ivadékaiknak amennyiben nem zsidó származásuk a törvény hatálya alól mentesítéséről.

TISZTELET AZ ORSZÁGZÁSZNÁLAK

(Az alábbi levelet minden kommentár nélkül közöljük. Szerk.)

Kedves Szerkesztő Ur!
Országjáró ember vagyok, aki sokat utazgat s így sok dolgot megfigyelek. Vasárnap délután az Országzászlónk előtt figyeltem meg, kik emelik meg kalapjukat, kik tisztelegnek a félárhóca eresztett zászló előtt.

A kik tiszteletüknek kifejezést adnak:

A keresztény iparosok, munkások az Országzászlóra tekintve, komoly tisztelettel veszik le kalapjukat. Ők őrzik és tudják, úgy látszik, mit jelent az Országzászló! A földművelő magyarok közül is sokan, de nem mindenki emeli meg kalapját. Tisztelegnek a katonatisztek, altisztek s a katonák egy kis része. Jólesően látom a csendőriszkola feltűnően feszes, tiszteletteljes tisztelegését.

A kik egyáltalán nem emelik meg drága kalapjukat:

Természetesen egyetlen zsidó sem! Nem az angol-zsidó zászló leng ott, hanem csak a nagy darab kenyerel

biztosító, lovagias magyar nemzet szent zászlaja.

Sajnos, igen sok katonánk is nevetgélve, az Országzászlóra fel sem tekintve megy el a zászló előtt. Talán célszerű lenne ezt az illetékes katonai parancsnokság által szigorúan ellenőriztetni s ránevelni katonáinkat, hogy Országzászlónk előtt tisztelegve menjen el.

A diákság egy része szintén nem tesz eleget magyar kötelességének. Ebben az irányban jobban kellene a diákokkal foglalkozni s az anyaországból jött tanár magyarázza meg a diákoknak, mit jelent az Országzászló!

Utazgatásaim során Budapesten és Kassán láttam, hogy a villamos halad, mikor az Országzászló előtt haladnak el, feszes tisztelegéssel figyelemzteti az utasokat: „Országzászló“. Azt hiszem itt is be lehetne vezetni ezt a szép szokást.

Több tiszteletet kérünk a mi szent zászlónknak!

Nagyvárad, 1941. március 24-én.
Egy utazgató magyar

35 perc Kolozsvar
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

Irodalom a harmadosztályon

Sokat fordulok meg mostanában munkások között. Mindig tudtam, hogy a tanult középosztály igazságtalanságai meg ezt a társadalmat, mikor fölényes kézzelintéssel „egyszerű munkások“-ként emlegeti.

Ahogy egyre több képviselőjét megismerem ennek a társadalomnak és egyre több munkástelek nyílik meg előttem, napról-napra fokozódó csodálkozással látom, mennyire helyesek voltak az elképzelések, amelyeket már a múltban, középosztályi elkülönültségemben, a munkásokkal való alkalmi, ritka érintkezéseim során kialakítottam magamban s mily gazdag és emelkedett lelkeséget, mennyi nemes élettapasztalatot, mennyi szociális iskolázottságot, politikai éleslátást, biztos életgényt és magyar kultúrát hordoz magában ezeknek az úgynevezett „egyszerű munkások“-nak túlnyomó része annak a gazdasági elesettségek és társadalmi elhanyagoltságnak ellenére is, amelyben élni kénytelen.

Eleget forogtam életemben intellektuális körökben; társadalomszervező és politikai összejöveteleken éppúgy, mint szórakozásokat kereső útjaimon — hivatalos vagy magánemberi minőségben — számtalanszor játszottam a hangos résztvevő vagy a csendes megfigyelő szerepét különböző rendű és rangú intellektusok között, de talán a valóban vezetésre hivatottakat, a szellemi arisztokrácia egészen kiváltságos és kivételes képviselői leszámítva, alig találkoztam annyi tartalommal és a civilizáció külsőségeinek ápolásán túlmenni annyi lelki érték-megnyilatkozással, mint a munkások között. Azért egyre erősebb bennem a meggyőződés, mennyire indokolatlan az az éles társadalmi elkülönülés, ami főként a magyar társadalom életében tapasztalható és mennyire időszerű az osztályok közé épített és a korszellem elsőpré erejének még ma is ellenálló válaszfalak lerombolására irányuló törekvés.

Csak a napokban vettem részt különböző városokban néhány úri összejövetelen, ahová rokonomi kapcsolataim vittek el. A házigazdák anyagi teljesítőképességét messze túlhaladó módon pompásan berendezett lakások fogadtak és gazdagon terített asztalok mellett töltöttem el a gondtalan szórakozás néhány üdítő, kedves óráját. De ahogy figyeltem a társalgás menetét, az összesereglett vendégek szellemi mozdulatait, megállapíthattam magamban, hogy ezek színvonala sokkal kevésbé közelíti meg azt az emelkedett mértéket, amennyire ezt a pihenés, a gondülés szándéka indokolhatná. A szellem ilyen játékba a legtöbb munkás könnyen beleilleszkehdhetik, ha a vi-

selkedése külső formában nem is éri el az ott megjelentek tökélyét. Sőt legutóbbi tapasztalataim alapján nyugodtan állíthatom, hogy néhány nyíltészű, sokat olvasó és az élet útjain sokféle barangolt új munkásismerősöm beszédanyagai, bölcsessége, beszédmódja és ötletei meghaladják azt a színvonalat, amely kedves úri társaságaim csevegésében jelentkezett.

De ugyanezt lehet tapasztalni „paraszti“ vonatkozásban is.

Hazajövet harmadosztályon utaztam Debrecenből és vásárról jövő falusi asszonyok között foglaltam helyet. Kendős, kosaras menyecske ült velem szemben, aki regényt olvasott. Megnéztem, mibe temetkezett akkora érdeklődéssel a vasúti kocsis gyér világosságában. Gárdonyi Géza: Az egri csillagok. Néhány kilométernyi út után élénk beszélgetés indult meg az utasok között s a regényt olvasó menyecske ölébe eresztve könyvét, vitába szállt egy másik kendős fiatalasszonnyal, aki a Tolnai Világlapja egy tavalyi számát böngészgette. Mennyi józan ész, milyen szókészlet, mennyi éleslátás és szellemi paléozottság! Ilyen kifejezések röpkeidő alatt a levegőben: „Számolni kell azaz a lehetőséggel...“, „A jövő szempontjából nagyjelentőségű ez“, „Alapjában véve ez semmiképp sem indokolt...“

A vonat zakatolt, zsongott a beszéd a kocsiban, minduntalan elvesztetem társalgásuk tonálát s egyszer csak hallom a Gárdonyi regényt ölében tartó menyecske szájából ezt a kifejezést:

— Én azt már rég megállapítottam, hogy a régi írók jobbakk, mint ezek a modernek...

Megdörzsöltem a szemem: ébren vagyok-e vagy elbóbiskoltam talán és a magyar paraszt nagyszerűségéről álmodom. De a kendős, kosaras menyecske beszélt, a ki a debreceni vásárról volt hazatérőben valamelyik kis hajdumegyei faluba. Mellette bundás, kalapos nő ült, mereven és kelleltenül, akit láthatólag csak a társasági szempontok sodortak ebbe a társaságba és aki nagy gonddal ügyelt arra, hogy ne keveredjék egy röpke közbeszólás erejéig se a parasztasszonyok együttesébe. Nem őt öle származott az irodalmi megállapítás... És a kendős menyecske meg is indokolta nézetét: közvetlenebbeknek, világosabbaknak érzí a régi írót, mint a moderneket.

— Keresetlenebb a stílusuk, — mondotta.

Igy, ahogy írom: Keresetlenebb a stílusuk. Távoll áll tőlem a szépítgetés. A bundás nő nem méltatta figyelmre ezt a megállapítást; később se szólt egy szót se s miután valamelyik kis állomáson leszállt, egy idősebb parasztasszony ezt a megjegyzést tette reá:

— Milyen ridegen és mereven állt!!!

Mire a menyecske, aki az imént pálcát tört a régi írók mellett, minden keserűség nélkül, de határozottan jelentette ki:

— Pedig egészen közeli rokonom. De úgy látszik, méltóságán alulinak tartja, hogy velünk szóba álljon. Mert néhány hold földdel többje van, mint nekünk.

Akkor én elgondolkodtam azon:

A biharmegyei tanítók tanfolyamának ünnepélyes befejezése

Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a visszacsatolt keleti és erdélyi országokban az elemi iskolák vezető tanító részére az iskolák pedagógiai vezetéséhez szükséges tudnivalókról tanfolyamot tartatott.

Az első négynapos tanfolyamot Nagyváradon a református polgári iskolában tartották; ezen Biharvármegye és Nagyvárad 120 vezető tanítója vett részt.

A tanfolyam előadói dr. Balassa

Ime a mi parasztunk. Még közeli rokona is meglagadja. Mit várhat azoktól, akik már századokkal ezelőtt elszakadtak a kérges tenyerűek rendjétől, vagy akik soha nem éltek egy közösségbe velük. S ez a nép a maga erejéből is felharcolja magát arra a szellemi színvonalra, amelyen a népszárművek és operettek parasztjára semmiképpen sem emlékeztető komoly és okos megnyilatkozások teremnek egészen addig a mértékig, hogy irodalmi vitától tesz hangos a nehéz levegőjű, rosszul világított harmadosztályu kocsi.

Nem kell ettől a néptől sajnálni az eszmék frissítő levegőjét; nem kell féltetni őt a világosságtól. Nem fog visszaélni vele.

(f. b.)

Jelentkezzenek az erdélyi és kelet-magyarországi igényjogosultak a „Nemzetvédelmi Kereszt“ elnyerésére

Magyarország Főméltósága Kormányzója „Nemzetvédelmi Kereszt“ elnevezésű kitüntetést alapított azok részére, akik akár a magyarországi kommunizmus súlyos megpróbáltatásainak idejében, akár a hazánktól elszakított és utóbb a Szent Koronához visszatért területeken az idegen megszállás nehézei alatt törhetetlen magyar hittel küzdöttek a hazánktól megcsontított és a magyar nemzet gyengítésére törekvő erőkkel szemben s a magyarság és Magyarország fennmaradása érdekében életük kockáztatásával önfeláldozó magatartást tanúsítottak.

Ennek alapján Nemzetvédelmi Keresztre elvileg igényjogosultsága van annak a magyar állampolgárnak:

1. Aki az 1918. és 1919. évi forradalmak idején annak letöréséig számított időszakban, akár mint bármily fegyveres testület tagja, akár pedig, mint polgári egyén önkéntes elhatározásából az ezek (Károlyi kormány vagy a Tanácsköztársaság) megdöntése ellen irányuló nemzeti mozgalomban tevékenyen részt vett, ha ezzel életét kockáztatta, emiatt szabadságvesztést szenvedett.

Vértanu halált halt egyén jogutódja a Nemzetvédelmi Keresztet megkaphatja.

2. Aki valamely oknál fogva nemzeti mozgalomba nem kapcsolódhatott be, de egyénileg olyan tevékenységet fejtett ki, mely az 1. pont alattiakkal egyenlő elbírálás alá esik (pld. hírszerző, futár, stb.)

3. Aki az elszakított területeken nem-

zetvédelmi tevékenységet végzett vagy a megszállókkal szemben egyenkint is oly elszánt hazafias magatartást tanúsított, hogy ezzel életét kockáztatta, vagy e miatt szabadságvesztést szenvedett.

4. Aki átkos forradalmak következményeképpen egy későbbi időpontban az ország biztonságát veszélyeztető belviszály fegyveres elhárításában vagy egyes területek elszakításáért kiérletének megakadályozásában vagy elszakított területek visszaszerzése érdekében önként fegyverrel a kezében vett részt, ha ezzel életét kockáztatta, vagy e miatt szabadságvesztést szenvedett.

Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság felhívja mindazon erdélyi és kelet-magyarországi egyéneket, akik a fent közölt igényjogosultság szerint a „Nemzetvédelmi Kereszt“ elnyerésére igényt tartanak, jelentkezési űrlap megküldését levélben kérjék vitéz Papp Dezső ny. ezredesőtől az Országos Nemzetvédelmi Bizottság vezetőjétől. Hivatalos helyiség: Budapest, VII. Rákóczi ut. 42. II. em.

A kérvények beküldésének határideje folyó évi április 10.

Felhívom a figyelmet a jelentkezési űrlap pontos kitöltésére.

Nagyvárad, 1941. március 24.

Dr. Cziffra Kálmán, s. k. főispán, mint az Országos Nemzetvédelmi Bizottság nagyváradai albizottságának elnöke

Legidősebb könyv ma

Vitéz Barabás Emil tábornagy műve:

„A Nyugati Háború“

Hivatalos adatok, titkos akták

Kizárólagos felhasználási jogával, (a londoni és párizsi rádiók éjjeli leadásainak eredeti szövegével)

Ára 5-40 pengő.

Megrendelhető a „Magyar Lapok“ könyvosztályánál.

Belvárosi mozgóban

Csütörtöktől

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA (volt Dorian) MA**Ida regénye**Gárdonyi Géza regénye.
Turay Ida, Jávor, Agay Irén, Gózon,
Mály Gerő, Rajnay stb.**A dzsungel hőse**

főszerepben: NOAH BEERI

A motoros ördög

főszerepben: JACK HOLT.

APOLLOBAN Ma pénteken díszbemutató

Joan Fontaine és Laurince Olivier
felejthetetlen filmóriása**A Manderley ház
asszonya**

Előadások kezdete: 1/5, 7 és 1/2 10 órákor

Nagyváradai kistükő

HAÁSZ ISTVÁN TÁBORI PÜSPÖK holnap Nagyváradra érkezik, hogy ünnepélyesen befejezze a katonai tisztek és a legénység ma megkezdődött lelkigyakorlatát. Haász István jelenléte nem valami szokatlan parádét jelent, hanem a magyar honvédség legfőbb lelkipásztorának nagybőji körútját. Az anyaországban már hozzászórtak egyébként a lelkigyakorlatokhoz és az ilyesmi nem megy esodaszamba. Munkások, tisztviselők, képviselők, katonák tartanak csoportosan lelkigyakorlatot és rájöttek arra, hogy — nagyon jó. Testnek és léleknek egyaránt.

A BAROSS SZÖVETSÉG erősen szervezkedik városunkban is. A kezdeti tapogatózások után, úgy látszik, az a vélemény alakult ki, hogy csak a harcos iránynak van itt helye. Nem elég felvilágosítani, szöveget mondani, programponyákat gyártani, hanem helyet kell szorítani a magyar kereskedőknek, ha kell, erős kézzel is. Be kell biztosítani a magyar kis- és nagykereskedők árúellátását. Vannak erre törvényeink és rendeleteink. Ervényt kell szerezni ezeknek.

A SZIGLIGETI SZEMINÁRIUM mai előadásán Trianonról és Szent István államelméjéről fog elhangzani előadás. Mind a két kérdés megvilágítása fontos nálunk. Köztudomásu, hogy a suttogó propaganda és a titkos angol-amerikai álmok városa vagyunk. Nagyon sok biztogatásra, világozásra van szükségünk. Mert az utóbbi időben még felelős helyekről is érthetetlen hangokat hallhatunk. Ebből a szempontból üdvös hatása volt József Ferenc főherceg tegnapi előadásának.

AZ ORSZÁGZASZLÓVAL valami minosen rendben. Sokan panaszkodnak arról, hogy a közönség egyrésze bizsileletlen. Kutassuk, keressük az okát. Változtassuk meg ezt az állapotot. Nem illik Szent László városához, Erdély kapujához az a közömbösség, amely Országzszlónkat körülveszi. Ne álljon ott az a zászló úgy, mint egy árva, meg nem értett valami.

LASSAN LETISZTUL a politikai légkör Európában. Az angolok mindenünnen kiszorulnak és az jó hatással lesz Nagyváradra is. Az angol győzelmi álmok kergetői beletörődnek az új rendbe, vagy félreállanak. József Ferenc főherceg előadása csak azoknak volt meglepetés, akik azt hitték, hogy a bon ton-hoz tartoznak zsidó és zsidózó suttogásokat továbbadni.

UJ SZELLEME**a lakásművészetben ?**

KÖZGAZDASÁG**A kiszgazdaságok jövedelmének fokozása****A Magyar Tollkiviteli Egyesület százezer pengőt ajánlott fel a baromfityenyésztés fejlesztésére**

Budapestről jelentik: (MTI) Báró Bánffy Dénes földművelésügyi miniszter erőlyes intézkedést kíván tenni a kiszgazdaságok jövedelmének fokozására. Nagyon fontos ebből a szempontból a baromfityenyésztés fejlesztése. Ennek érdekében a miniszter értekezletet hívott egybe. Az értekezleten, amelyen Bárányos Károly államtitkár elnökölt, résztvettek az összes érdekeltségek képviselői.

Bárányos Károly államtitkár hangsúlyozta, hogy a földművelésügyi miniszterium mindent elkövet a baromfi-

állomány növelésére és a tenyésztés színvonalának emelésére. Megtárgyalták az összes szükséges intézkedést.

A Magyar Tollkiviteli Egyesület százezer pengőt ajánlott fel ebből a célból, hogy a miniszterium kis-állatokat oszson szét a tenyésztők között és ezeknek az árát tollal fizessék vissza. A miniszterium az akciót rövidesen megindítja. Bárányos államtitkár biztosította az értekezletet, hogy a miniszterium minden javaslatot megvizsgál és a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtvezi.

Kétmillió közúti javítás indult meg Erdélyben**A munkaalkalmak szaporításának kérdése a Gazdasági Tanács előtt. — Tanoncotthonokat állítanak fel a székely ifjuság számára**

Kolozsvárról jelenti a MTL: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén részletesen foglalkozott az erdélyi munkaalkalmak szaporításának kérdésével. Örömmel vették tudomásul, hogy az erdélyi törvényhatóságok területén mintegy kétmillió közúti munkajavítás indul meg. Szükségesnek tartja a Tanács, hogy a Székelyföld lakosságát minél nagyobb mértékben foglalkoztassák.

Javaslatot tettek a kormányának a tanoncotthonok kérdés intézményes megoldására. Az erdélyi megyei központokban és a székelyföldön is rövidesen olyan tanoncotthonokat állítanak fel, melyek széleskörű gyakorlati oktatást nyújtanak a székely ifjuság számára. Az erdélyi tanoncotkérdés megszervezése az érdekelt kereskedelmi és iparkamarák és az önállóítási alap együttműködésével történik.

Az erdélyi fürdők ügye

Foglalkozott a Tanács az erdélyi fürdők kérdésével is. Örömmel vette tudomásul a tanács, hogy a kormány több erdélyi fürdő rendbehozataláról gondoskodik. Foglalkoztak a tarifa-értekezleten elhangzott kívánásokkal. A darabárak díjszabásának osk-

mentésével és a székelyföldi fa kedvezményes szállításának kérdésével is foglalkoztak. E kérdések megoldása érdekében felterjesztéssel fordultak a kereskedelmi miniszteriumhoz és a MÁV.-hoz.

A székelyföldi fakitermelés

Szabakerült a székelyföldi fakitermelési hitelakció lebonyolítása is. A hitelek folyósítását rövidesen megkezdik. A székelyföldi magánháztartások pamutfonállal való ellátására javaslatot terjesztettek az illetékes ténnyezők elé. A román hadsereg által elvont igasállatok pótlására is megfelelő javaslatot terjesztett fel a Tanács.

a csiki községek kész, összeállítható házakat adnak az árvizkárosultaknak

Kolozsvárról jelenti a MTL: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén bejelentették, hogy a csiki községek és közbirtokosságok elhatározták, hogy egy falura való, készen összeállított házakat ajándékoznak a magyarországi árvizkárosultaknak. A ház alkatrészeit a helyszíntre szállítják és ott a csiki székelyek maguk állítják össze a házakat.

Szombaton nyílik meg a mezőgazdasági kiállítás**Különleges kedvezményes különvonatot engedélyeztek a székelyföldi gazdaközönség számára**

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A mezőgazdasági kiállításra napok óta különvonaton érkeznek az ország minden részéből az elhelyezési anyagok, amelyeknek elhelyezése most folyik. A március 29-iki

megnyitói idejére a kiállítást az állatok és a termények rendben várják. A megnyitói napon és március 31-én, valamint április 1-én lesz a díjazás. A kiállítás kilenc napon át, reggel 8 órától este 7 óráig lesz nyitva. A

MÁV különvonatot indít az ország valamennyi részéről, többek között Kolozsvárról, Beszterceből is. A székelyföldi gazdaközönség részére különleges kedvezményes különvonatot engedélyeztek.

A nagyváradai premontrai gimnáziumban eddig őrzött bizonyítványok és okmányok jegyzéke

Közismert tény, hogy az újabb törvények és rendeletek előírásai milyen sokféle iratot tesznek szükségessé. Különösen áll az most a visszatért országrész lakóira. Fizetési osztály, nyugdíj, végkielégítés megállapításánál sokszor életbevágó fontosságú néhány jelentéktelen kis adat felmutatása.

Ezt a közérdeket tartotta szem előtt dr. Oszwald Arisztid, a premontrai gimnázium közszerzetének örvendő igazgatója akkor, amikor magánsegítségűt átrendezte a gimnázium irattárát és kimutatásba foglalta a volt növendékek ottlevő okmányait. Több mint 200 okmány került így napvilágra. Nem kis munka volt a Ghibi-féle házkutatásokkal teljesen felforgatott irattár rendezése. Mégis ma már teljesen rendben van és várja az okmányokért jelentkezőket. Bárki átrévetheti ezeket a hivatalos árkban.

Oszwald igazgató ur meg akarta könnyíteni az okmányok szétosztását és ezért lapunk számára közzéteszt bocsátotta a megtalált okmányok kimutatását. Mától kezdve folytatólagosan közzéjük ezt a kimutatást:

Abrudán Pál, sz. 1905. szept. 8. Magyarcséke, elemi isk. VI. oszt. bizonyítvány. Andrányi László, sz. 1905. júl. 28. Nagyvárad, gimn. II. oszt. biz. Antal Miklós, sz. Temesváron, 1896. okt. 14. gimn. II. oszt. biz. + 1. oszt. biz. Asztalos Gyula, sz. Magyarcséke, 1907. dec. 8. gimn. I. oszt. biz. Balázsy Rezső, sz. Nagyváradon, 1911. máj. 13. elemi isk. IV. oszt. biz. Balk Sándor, sz. Bihardiószegen, 1913. évi hímzőtáti biz. Balogh Iván, sz. Nagyvárad, 1903. május 16. gimn. II/a oszt. biz. + III. oszt. biz. Balogh János, sz. Nagyvárad, 1902. nov. 20. gimn. III/A. oszt. biz. Balogh Péter, sz. Cséffa, 1896. dec. 21. gimn. VII. oszt. másodlat. Balogh Zoltán, sz. Nagyvárad, 1902. február 16. gimn. III. és II-a oszt. bizonyítvány. Bán Géza, sz. Debrecen, 1901. IV. 5. gimn. III. oszt. bizonyítvány. Bánffy Miklós, sz. Nagyvárad, 1910. III. 20. gimn. I. oszt. féltévi írt. 1921-ről. szül. anyakönyvi kiv., újraolt. biz. + el. isk. bizonyítvány másolat. Bányai Gyula, sz. 1898. febr. 20. el. isk. értesítőkönyv + újraoltási biz. Barabás István, sz. Budapest, 1908. II. 19. gimn. I/b. oszt. biz. + orvosi + sz. a. kiv. Baranyai István, sz. Szépmező, 1899. IV. 24. gimn. VII. oszt. bizonyítvány. Baranyai István, sz. Székelyhid, 1901. okt. 27. el. isk. IV. oszt. biz. + újraolt. Bar dos Lajos, sz. Szalárd, 1897. máj. 30. keresk. érettségi biz. másodlat. Bartffy Mátyás, sz. Békés, 1899. január 30. gimn. VII. oszt. bizonyítvány.

(Folytatása következik)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

Dr Haász István táborigazgató püspök pénteken érkezik Nagyváradra

Nagyvárad. Saját tud. Már megírtuk, hogy dr. Haász István táborigazgató püspök a helyiorségi lelkipáterkorlatok ünnepélyes befejezésére Nagyváradra jön. A táborigazgató püspök pénteken délelőtt érkezik meg gépkocsival Kolozsvárról. A csapatparancsnokok segédhivatásosokkal együtt vitéz Góthay táborigazgató vezetésével fogadják a püspököt a palota előtt. Szombaton a táborigazgató püspök a tisztiakar díszbédjén vesz részt a Katolikus Könyv. Vitéz Góthay táborigazgató buzdító felhívást intézett a tiszti, altiszti karhoz, valamint ezek hozzátartozóihoz, hogy példaadó nagy számban vegyenek részt ezen az első magyar katona-lelkipáterkorlaton.

Hol étekezzünk?

Kat. Köri „Mátyás“
söröző és étterem Szilágyi D. u. 5.

BIRÓI KINEVEZÉS. Nagyvárad. Saját tud. Az igazságügyminiszter csütörtökön érkezett megbízása szerint dr. Bartos Gyula nagyvárad ügyvédet a nagyvárad kir. törvényszék bírójává, illetve tanácselnökévé nevezte ki. Dr. Bartos Gyula a fogadalmat csütörtökön délelőtt dr. Ungváry törvényszéki főelnök előtt letette.

APOLLÓ filmszínházban a filmpopularitására való tekintettel előadások kezdete: fél 5, 7 és fél 10 órakor.

Az idén sem lesznek ünnepi játékok Szegeden. Szegedről jelentik: Tíz év óta tavaly történt először, hogy a bizonytalan helyzet miatt Szeged lemondott az állandósított és már európai hírnevet szerzett döntéri ünnepi játékok megrendezéséről. Az ügyben most megbeszélést tartottak a kultuszminiszteriumban. Rövid megbeszélés után az a helyzet alakult ki, hogy az idén sem lehet megrendezni az ünnepi játékokat; a közlekedési korlátozások miatt nem lehetne megfelelő számú filléres vonatot biztosítani Szegedre.

Nem bocsátották szabadon Daladiert és Guy la Chambret. Vichyből jelentik: (NTI) A külföldön elterjedt híresztelésekkel szemben, amelyek szerint a riomi legfelsőbb állami törvényszék a vádlottakat szabadon bocsátotta. Kijelentették, hogy az eddigi vádlottak, Daladier és Guy la Chambre továbbra is fogságban vannak. Ezzel szemben szabadon bocsátottak olyan személyeket, akik tulajdonképpen védőrizetben voltak.

6 művészi 4 pengő
levelezőlap
RÓNA fényképésznél
Teleki P. utca 4. sz.

Ami a virágnak a napfény, az a száraz arcnak a Farkas féle „STELLA“ krém
Kapható Farkas István „APOLLÓ“ drogériájában
Nagyvárad, Rákóczi út 7.B.

CAROL NEWYORKBA UTAZOTT. Liszabonból jelentik: Megbízható forrásból származó hír szerint Károly volt román király az Exeter amerikai gőzös fedélzetén utban van Newyork felé. A gőzös még szombaton indult el a liszaboni kikötőből. A volt uralkodó Lupescunéval együtt a legnagyobb titokban hagyta el a portugál fővárost. Arról még nem érkezett hír, hogy madridi hotelszámláját kifizette volna.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszaknifónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

A főtisztelendő Plébános urak figyelmeztetése. Falu helyen sok jóra való fiatal leány szeretne szerzetesnő lenni, de nem tudja, hová forduljon kérelmével. Felkérjük azért a főtisztelendő Plébános urakat, sziveskedjenek az ilyen jóindulatú és magukban a zérda életre hivatást érző, egészséges, erőteljes, erkölcsös leányokat kérésükkel a kolozsvári szentferencendi nővérek főnöknőjéhez irányítani, aki több ilyen leányt fölvesz jelöltnek és kikepeztet betegápoló nővérek. Ezért csak olyan pályázzék, aki a betegápolás nehéz munkájára kedvet és hivatást érez magában. A kérvényezők pontosan írják meg a saját címüket is, hogy a választ rendszeren elküldhessük saját címükre. A felvételről vagy fel nem vételről mindenki külön értesítést kap. Ezen értesítés előtt senki se jöjjön személyesen Kolozsvárra, mivel esetleg fölösleges kiadást okoz magának. Aki közelebbit akar megtudni, forduljon az alábbi címhez: Szentferencendi Nővérek Tisztelendő Főnöknője, Kolozsvár, Klinika.

Hol szórakozzunk?

Kat. Köri „Mátyás“
söröző és étterem Szilágyi D. u. 5.

Átnyújtotta megbízó levelét az új pozsonyi magyar követ. Pozsonyból jelentik: (Budapesti Tudósító) Tiso elnök kedden délelőtt fogadta Kuhl Lajos rendkívüli követet. Magyarország szlovákiai képviselőjét, aki ez alkalommal átnyújtotta megbízó levelét.

APOLLÓ filmszínházban a filmpopularitására való tekintettel előadások kezdete: fél 5, 7 és fél 10 órakor.

Róth Jenő ügynököt kéri a rendőrség. Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség felhívja a közönség figyelmét Róth Jenő 41 éves ügynökre, aki különböző álleveken egy egész sor szélhámoságot követett el. Róth a „Szegedi Vigyázó Rezső kender, len és juta-áru gyári lakata“ pecsétjével a cégnek ország-szerte megrendeléseket és előleget vett fel. Később a pecsétet Vigyázó Jánosra javította ki. Ha valahol jelentkeznek, adják át a rendőrnöknek.

Berlinbe utazott a helyettes külkereskedelmi népbiztos. Belgrádból jelentik: (NTI) A külkereskedelmi első helyettes népbiztos a német-ország kereskedelmi szerződés értelmében tartandó megbeszélés céljából kedden Berlinbe utazott.

BAJÁNÁL MÁR NÉGY HELYEN FOLYIK VISSZA AZ ÁRVIZ. Budapestről jelentik: (MTI) Az árvízvédelmi kormánybiztos közli, hogy a bajai tizméter széles föltéskivágást ma délelőtt megnyitották. Most már négy helyen folyik vissza a víz. Az eddig elért apadás igen jelentős. Érsekcsanádánál a föltés kivágása óta több mint egy métert apadt a víz. Már sok szántóföld és tanya szárazra került és a lakosság már visszatért, megkezdve a munkáját.

Rádió, villany kerékpár

leqolsóbban
ifj. Benedek és Gyarmath
Sas passage. Paplanüzlet mellett

Megtalálták a három eltűnt nagyváradit. Saját tud. Tegnap számunkban megírtuk, hogy három fiatal fiú, Hajdu Kálmán 18 éves mechanikus, Ráther Ferenc 14 éves és Balogh János 12 éves tanulók eltűntek szüleik lakásáról. A rendőrségi nyomozás egy nap alatt eredményre vezetett. A három fiút Budapesten találta meg a IV. kerületi kapitányság. Kint, hogy a gyerekek 120 pengővel utaztak fel a fővárosba, hogy megnézzék a budapesti vásárt. Azonnal értesítették az eltűntek hozzátartozóit és az egyik szülő vonattal már el is utazott, hogy hazahozza a kalandos természetű fiatalokat.

Két évi és három hónapi fegyházra ítélték csalásért Triplata Ödönt

Nagyvárad. Saját tud. Triplata Ödön karcagi fogtechnikus három rendbeli csalás büntetével terhelten állott csütörtökön a nagyvárad törvényszék, mint büntető egyes tanácsa előtt.

Vádlott — mint lapunkban annak idején megírtuk — ez év január elején érkezett Nagyváradra, itt két szobás lakást bérelt és hirdetést tett közre, hogy nagybirtokára alkalmazottakat, titkárt és villájába házmeztartót keres. A hiszékeny kisemberek 100—200 pengős kauciót adtak át Triplatanak és amikor észrevették, hogy az ígért állások a holdban vannak, feljelentették a vádlott azóta az ügyészség foglya.

Vádlott a főtárgyaláson jóhiszeműségével védekezik azzal, hogy a kauciót családja visszatérítette, az elgondolt üzlet pedig nem sikerült. Aratlannak érzi magát.

Az ügyész vádbeszédében fondorlatos csalásért, mint visszaeső bűnözőt kéri szigorú megbüntetését.

A védő enyhe büntetést, illetve felmentést kér.

A törvényszék hosszas tanácskozás után Triplata Ödönt 2 évi és 3 hónapi fegyházra ítélte.

Ügyész súlyosbításért, védő, valamint a vádlott enyhítésért fellebbezést jelentettek be.

„Magyar Lapok“ gyűjtése az árvizkárosultakért

Túl a hétezer pengőn...

Ma a taxisoffőrök, az N. B. G. harisnyagyár munkásleányai és Szentmárton hívei vezetnek

Mindennap újabb kedves meglepetést, újabb lelkesítő seményt jelent az árvizkárosultak segítőfrontján. Csoportokban jelentkeznek az igazi magyarok, a tettek emberei, azok, akik még szegénységükből is tudnak adni. Azok, akik magyarságukat nem díszhelyek és konkok kivásával bizonyították. A jótékonyágon túlmenően nagyfontosságú társadalmi eseményt látunk és jelentünk be abban, hogy a magyarság különböző rétegei szervezeten sorakoznak fel az áldozati oltár előtt. Aki nyitott szemmel nézi az idők forgását, az örömmel figyvel fel erre.

Hol tartunk összehíveteleinket?
Kat. Köri „Mátyás“
söröző és étterem Szilágyi D. u. 5

APOLLÓ filmszínházban a filmpopularitására való tekintettel előadások kezdete: fél 5, 7 és fél 10 órakor.

Most már csak azt kérjük: ha a taxisoffőrök szakmája szervezeten vonult fel, hol vannak az utasok? Hol vannak a nagykereskedők, bankosok, exportörök, valutások, kávé-

Hirdessen a Magyar Lapokban

házi politikusok, nagyhangu magyarok?

Azok a taxisoffőrök hívják őket temre, akik benzinkorlátozás, gumimizéria dacára tudnak áldozni. Tudnak áldozni és cserében csak annyit várnának, hogy több ily lehetőséget adjanak nekik benzinben és gumibroncsban.

Eddigi gyűjtésünk: 6753.72 —
Ujabb adományok:
Bérgépkösi tulajdonosok (taxi-offőrök) Nagyvárad 100.—
Szöcs János, Nagyvárad 5.—
Kék Macska pincérei, Nagyvárad 15.—

Hol sörözünk?
Kat. Köri „Mátyás“
söröző és étterem Szilágyi D. u. 5.

Nemzeti Munkaközponthoz tömörült N. B. G. Harisnyagyár munkásleányai, N.-várad 22.76 „
Grim Imre, Nagyvárad 10.— „
Fernbach Mihály, Nagyvárad 2.50 „
Váradszentmárton összesen (részletezve holnap) 69.14 „
Gille Miklós, Nagyvárad 5.— „
H. G., Nagyvárad 5.— „
Magyar a magyarért 21.70 „

Összesen 7009.82 P

APOLLÓ filmszínházban a filmpopularitására való tekintettel előadások kezdete: fél 5, 7 és fél 10 órakor.

SZINHÁZ

Szeged és Nagyvárad önálló színházat akarnak A cseretársulatok mellett foglaltak állást az ország polgármestereiről

Budapestről jelentik: (MTI) Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a vidéki színházügyben értekezletre hívta össze 30 város polgármesterét. Az értekezleten a polgármesterek előadták a vidéki színházterület kapcsolatos tapasztalataikat, nyilatkoztak a cseretársulati rendszerről és más, a színházkérdést érintő ügyről. A polgármesterek általánosságban megállapították, hogy a cseretársulati rendszer a hozzáfűzött várakozásnak megfelelő és annak kisebb-nagyobb módosításokkal való fenntartása mellett foglaltak állást. Különösen a városok közötti beosztás szorult a tapasztalatok alapján megfelelő módosításokra.

RÁDIO

SZOMBAT, MÁRCIUS 29.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 - 7.00 Hírek. Hanglemezek.
 - 10.00 Hírek.
 - 10.20 Egy erdélyi magyar kislány 1848-ban. Felolvasás.
 - 10.45 Mit nézzünk meg? A zsugorított csontvázakat. Felolvasás.
 - 10.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 - 12.00 Harangszó. Himnusz.
 - 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
 - 12.40 Hírek.
 - 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
 - 13.30 Hanglemezek.
 - 14.30 Hírek.
 - 14.45 Műsorismertetés.
 - 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 - 15.20 A Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
 - 16.10 Séta az Országos Mezőgazdasági és Tenyészállattudományi Intézetben. Felolvasás.
 - 16.45 Időjelzés, hírek.
 - 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 - 17.15 Vidák József cigányzenekara.
 - 18.00 Amerikai magyar népdalok. Bíró Sándor előadása.
 - 18.25 Poltronieri-vonósnégyes.
 - 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 - 19.55 Részletek a Csárdáskirálynő című operettből.
 - 21.40 Hírek.
 - 22.00 Iniczky László tánczenekara.
 - 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 - 23.25 Közvetítés a Spolarich Kék Duna étteremből. Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál.
 - 24.00 Hírek.
- Budapest II.
- 18.25 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági főelőjárója.
 - 19.00 Tánclemezek.
 - 20.00 Hírek.
 - 20.10 Kopeckzy Lajos orgonál.
 - 20.40 A marosvásárhelyi Teleki-théka.
 - 21.10 Közvetítés a Spolarich Kék Duna étteremből. Rácz Béla cigányzenekara muzsikál.

Frenczel Sándor

tűkőr és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés
Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

Szeged és Nagyvárad polgármesterei a városok különleges jellegére és színházterületi tradícióira való tekintettel saját társulat mellett foglalt állást és kérték ehhez a miniszter hozzájárulását.

A miniszter biztosította a városok polgármestereit, hogy a kormányzat már eddig is igyekezett a vidéki színházterület segítségére sietni és ezt fokozott mértékben akarja a jövőben is teljesíteni. A miniszter különösen fontosnak tartja a közönség megfelelő megszervezését, amely a legcélszerűbben helyi színpártoló egyesületek alakításával valósítható meg.

Komlós Juci egy próbára játszotta el a "Válók" főszerepét

Ritka színészi bravur aratott igen nagy sikert tegnap este a Szigligeti Színházban, ahol ekkor a Válók volt műsoron, amely vigjátékban tudvalevőleg Dayka Margit vendégszerepelt nemrégben. Dayka nehéz nagy szerepét szerda este Komlós Juci, a társulat fiatal, nagy tehetségű művésznője játszotta — egy próbára, olyan színészi teljesítményt produkálva, ami mindenkit meglepett. A közönség szeretettel ünnepelte Komlós Jucit a többi kitűnő szereplőkkel együtt. A darab egyébként erkölcsi szempontból sok kifogás alá esik. Maga az alapötlet sem állja meg a helyét.

A színházi iroda közleményei:

— **Orvoskisasszony.** A szezon legnagyobb prózai sikere. Harsányi Zoltán mesteri fordításában, Sármas Miklós kiváló rendezésében kerül színpadra csütörtökön, pénteken és szombaton este a Szigligeti színházban. A nagyváradi előadásra nagy gondot fordítottak a teljes együttes és a mai főpróba után ítélve, a legnagyobb sikerre tarthat számot ez a kiváló színmű. A nagyváradi előadás egyik kimagasló eseménye lesz a szezonnak. Az Orvoskisasszony csütörtökön este bérletszűnetben, pénteken A. bérletben, szombaton este B. bérletben lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárral.

— **Hamburgi menyasszony.** Szombaton délután 4 órakor filléres helyárral. Helyárak 30 fillértől 120 fillérig.

— **János vitéz — vasárnap délután.** Kacsóh Pongrácz örökbecsű daljátékát, a János vitézt tűzte műsorra a színház igazgatósága vasárnap délután 4 órára, rendes helyárral. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos lesz erre az előadásra előre gondoskodni.

— **Vasárnap este Iglói diákok.** Farkas Imrénének felújított bábójátékát, az Iglói diákok, vasárnap este lesz második műsoron, rendes helyárral.

Heti műsor:

Szerda este háromnegyed 8 órakor filléres helyárral: **Válók.** Vigjáték. Komlós Jucival a főszerepben. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.
Csütörtökön háromnegyed 8 órakor a budapesti Vígsház legnagyobb sikere a színszezon prózai szenzációja: **Orvoskisasszony.**

Péntek este háromnegyed 8 órakor: **Orvoskisasszony.** A bérlet.

Szombat délután 4 órakor filléres helyárral: **Hamburgi menyasszony.** Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este háromnegyed 8 órakor: **Orvoskisasszony.** B. bérlet.

Vasárnap délután 4 órakor: **János vitéz.** — Iluska: Jurik Ica.

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Iglói diákok.**

Nagyvárad thjt. város polgármestere 8036—1941. kig. szám.

Hirdetmény

Az 1938. évi XXXI. t. c. végrehajtási utasításának a 85.00—1938. F. M. sz. 10. §-ában foglalt rendelkezések alapján alulírott polgármester a nagyváradi hegyközség alakuló közgyűlését 1941. évi április hó 6-án délelőtt 11 órára hívom össze a városháza közgyűlési termében az alábbi trázysorozattal:

1. Szavazati jogok megállapítása a lajstrom alapján.
2. Hegyközség megalakítása.
3. Hegyközségi elnök, tanácsai képviselő, hegybíró és a választmány megválasztása.
4. Hegyközségi elnök székfoglaló beszéde.
5. Hegybirői jelentés a Hegyközség állapotról.
6. Hegyközség 1941. évi költségvetés előirányzata.
7. Hegyközségi szabályrendelet beterjesztése.
8. Esetleges indítványok.

Felhívom a Hegyközség tagjait, hogy az alakuló közgyűlésen valamennyien jelenjenek meg mert a közgyűlést csak az esetben tarthatom meg, ha az 1938. évi XXXI. t. c. 18. §-ának 6. pontja értelmében a Hegyközség tagjainak legalább egyharmada megjeleni.

Határozatképtelenség esetén az alakuló közgyűlés a fent hivatkozott törvény hely értelmében 1941. évi április hó 12-én délelőtt 11 órakor tartom meg, ugyanott a megjelentekre tekintet nélkül.

Nagyvárad, 1941. március hó 28-án.

Dr. Soós István, s. k.
polgármester

Hirdetmény. Nagyvárad thjt. város Közelelmezési Hivatala értesíti az érdekelteket hogy a sertések levágásának korlátozása tárgyában kiadott 241.700—940. F. M. számú rendelet alapján mindazok, akik magánfogvasztás céljaira sertést kívánnak leölni, vagy leöletni, szándékukat előzetesen jelentsek be a Közelelmezési Hivatalba (Szaniszló u. 15. sz. a.), ahol esetenként állapítják meg, hogy a saját hízalásu sertésekből származó fehér áru milyen mennyiségben maradhat vissza a vágatónál és milyen mennyiségűt kell a vágatónak feleslegként a közfogvasztás céljaira átadnia.

Ad. 8476—1941.

Hirdetmény

Felhívom az összes számlálói biztosokat és felülvizsgálókat, akik f. évi népszámlálási munkálatokban részt vettek, hogy f. év március 29-én (szombaton) délután 5 órakor a városháza I. em. 16. sz. közgyűlési termében kezérekü megbeszélés véget feltétlenül megjeleni szíveskedjenek. Egyidejűleg kérem, a birtokukban lévő felhasználatlan nyomtatványokat (rendőrségi bej. törzslap) valamint a kinevezési okmányait is hozzák magukkal.

Rozsly István, t. b. főjegyző
a népszámlálási munkálatok vezetője.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Kiadó 2 utcai szoba iürdőszoza, esetleg konyha használattal házaspárnak. Megtekinthető déli órákban, Pável u. 29. emelet 6. 141

Butorozott szoba azonnal kiadó. Sal Ferenc utca 29. 135

Különféle

Jobb kovartélyos nőt felvesz, magános nő. Cim a kiadóban. 144

Eladó egy alig használt 37-es fekete női félcipő. Wesselényi utca 15. 139
Aranyat, ezüstöt, ékszer magas áron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi u. 8. 545

Vendéglős ház 400 öi telekkel Biharkezesztes vasútállomásnál berendezéssel és joggal együtt 3200 pengőért eladó. Berendezés és jog nélkül pedig 2200 pengőért. Felével átvehető. Érdeklődni Ladik Sándor, Nagyvárad, Mátyás király u. 52. szám lehet. 152

Részes kertészt keres Várad környéki birtokos. Részletes ajánlatokat kiadóba kérek. 147

Eladó ebédli butor kifogástalan állapotban. Pável u. 5. emelet. 146

Zongora, rövid, keresztthuros eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig Mátyás király utca 20. ajtó 2. 143

Angora nyulak eladók beparosítva, fonást vállalók. Madár u. 15. 145

Jókarban levő, öntött vas kádát és kazánt veszek. Lovas utca 9. 148

Aranyat, magas áron veszek. Órákat, ékszer javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19. 753

TELLUS óra
megbízható!!!
Kérjen vásárlásnál
TELLUS órát

Ócska paplan vattát allandóan veszek. Szigligeti u. 5. Szuterin. 75

2 holdas, déli fekvésű szőlő a vásárhelyi hegven sűrűsen eladó. Ügynökök díjazva. Cim: Mussolini ter 22. Trafik. 152

Allást nyee

Gyakorlott keresztény könyvelőt pár éves praxissal keresünk. Fényképes ajánlatok életleirással: Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Nagyvárad. 153

Agó munkásokat és tűzőnőket felvesz Szabo cipőüzem, Teleki Pál utca 35. szám. 151

Gyakorlott keresztény laboránsnő azonnalra felvétetik. Vegyi és Élelmiszeripari R. T., Mátyás király utca 68. szám. 151

Allást keres

Keresztény kereskedő 34 éves, rakárnoki vagy felügyelői alkalmazást keres. 5000 pengő készpénz övadékkal is rendelkezem. Cimeket „Jobb jövő” jellegére a kiadóba kérek. 128

Szabászónk konfektóban is nagy gyakorlattal állást keres, betársulna angol szabóhoz, rezi megosztással Cim a kiadóba. 150

Vincellér, 32 éves nő, családtalan, nagy gyakorlattal azonnalra elhelyezkedne. Nagy Gyula, Fölles 1088 Hajdu megye. 141

Mindenes bejárónőnek ajánlkozom. Mikszáth u. 15. 141

Kiadótulajdonos:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA RT

5-ös felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád

Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.